

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน พัฒนาคน สร้างชุมชนบ้านหนองไม้

นายชุตีเดช อินทสิทธิ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สพอ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี

บ้านหนองไม้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ผู้นำและคนในชุมชน ได้ร่วมกันคิดหาวิธีการสร้างการเรียนรู้ ในการพัฒนาหมู่บ้าน สร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับคนในชุมชน แบบยั่งยืน เพราะการส่งเสริมความรู้ที่ผ่านๆมา เป็นการ ฝึกอบรม สาธิต ในห้องประชุม เมื่อเลิกการประชุม อบรมแล้ว ส่วนใหญ่จะไม่นำไปปฏิบัติ คนในชุมชนบ้านหนองไม้จึงได้ ร่วมกันสร้าง “ศูนย์เรียนรู้ชุมชน” ซึ่งต้องเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน พุดได้ และสามารถเป็นตัวอย่างให้กับชาวบ้านหนองไม้เพื่อนำไปปรับใช้ในครัวเรือน ลดรายจ่าย สร้างรายได้ ให้กับครอบครัวได้จริง

ผู้นำและชาวบ้านหนองไม้ได้เริ่มสร้าง “ศูนย์เรียนรู้ชุมชน” ปี ๒๕๔๘ ในรูปแบบฐานการเรียนรู้โดยมีวิทยากรซึ่งเป็น ประชาชนชาวบ้านที่มีความถนัดและชำนาญในด้านต่างๆ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้และสาธิตฝึกปฏิบัติจริง แก่ชาวบ้านและผู้สนใจในแต่ละฐานเรียนรู้ รวม ๙ ฐาน โดยใช้พื้นที่รอบอาคารศาลากลางบ้านเป็นสถานที่ตั้ง ฐานการเรียนรู้

ฐานที่ ๑

“ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์” เพื่อเป็นการเรียนรู้การ แปลงพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นพลังงานความร้อนสำหรับ ตากผลไม้ กุ้ง พริก ปลา เป็นการถนอมอาหาร

ฐานที่ ๒

“โซลาร์เซลล์” เป็นการเรียนรู้เรื่องการแปลงพลังงาน แสงอาทิตย์เป็นพลังงานไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย

ฐานที่ ๓

.”เตาเผาข้าวมวล” เป็นการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือ กะลามะพร้าว กิ่งไม้แห้ง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากมาเผาเป็น ถ่านไว้ใช้หุงต้ม

ฐานที่ ๔

“กะบะกล้วยไม้” บ้านหนองไม้ขาวบ้านปลุกมะพร้าว กันเป็นจำนวนมาก จึงนำมะพร้าวมาใช้ประโยชน์โดย ใช้เปลือกมะพร้าวมาแปรรูปเป็น กะบะกล้วยไม้ สร้างงาน สร้างรายได้ให้คนในหมู่บ้าน

ฐานที่ ๕

“ตู้เย็นข้างบ้าน” เป็นการเรียนรู้ในด้านแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแปลงสาธิตการปลูกผักสวนครัว พืชผัก กินได้ และเลี้ยงปลาไว้กินเอง

ฐานที่ ๖

“บ่อหมักก๊าซ” เป็นการเรียนรู้ด้านการหมักมูลคน มูลสัตว์ เพื่อให้เกิดก๊าซไว้ใช้สำหรับหุงต้ม

ฐานที่ ๗

“ถ่านอัดแท่ง” เป็นการเรียนรู้ในการทำถ่านป่น กลับมาอัดเป็นแท่งถ่านแล้วนำกลับไปใช้ประโยชน์

ฐานที่ ๘

“โรงสีชุมชน” เป็นการส่งเสริมการใช้ข้าวพันธุ์ดี และการคัดเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งการนำกลบที่เหลือจากการสีข้าวไปใช้ประโยชน์ในแปลงผักสวนครัว รั้วกินได้ในบริเวณบ้าน

ฐานที่ ๙

“การเพาะเห็ดนางฟ้า สร้างรายได้” เป็นการเรียนรู้ในการปฏิบัติจริงในการเพาะเห็ดนางฟ้า โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเพาะเชื้อ จนถึงกระบวนการนึ่งออกมาเป็นก้อนเห็ด และเพาะเลี้ยงจนเป็นดอก นำออกจำหน่ายสร้างรายได้

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านสู่ความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้

บ้านหนองไม้ มีการดำเนินการ “ศูนย์เรียนรู้ชุมชน” อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความรู้ให้กับคนในชุมชน บ้านหนองไม้อย่างต่อเนื่อง “ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหนองไม้” ไม่ใช่เป็นศูนย์เรียนรู้ที่เป็นเพียงห้องประชุม อบรมให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ “ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหนองไม้” เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีครบทุกกระบวนการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการสู่การปฏิบัติจริง และยังเป็นสถานที่ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจาก ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด อยู่เป็นประจำ สร้างมารถสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างความสามัคคี ให้กับคนในบ้านหนองไม้ และเป็นหมู่บ้านเข้มแข็ง และยังยืนมาจนทุกวันนี้ สามารถเป็นหมู่บ้านพัฒนา “ศูนย์เรียนรู้ชุมชน” ต้นแบบ ให้กับหมู่บ้านอื่นๆได้อย่างดียิ่ง

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

พัฒนาคน สร้างชุมชนบ้านหนองไม้

นายชุตีเดช อินทสิทธิ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สพอ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี